

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**ՆԱԽՆԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ)
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ**

«ԶԱՐԴԱԿԻՐԱՌԱԿԱՆԱՐՎԵՍՏ»

**ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ
ԵՎ ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ**

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ <<ԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ>>

Մոդուլի դասիչը ԱՀ-Հ-3-13-001

Մոդուլին պատակը

Մոդուլին պատակն է զարգացնել սովորողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը

Մոդուլի տևողությունը 36 ժամ

Տեսական պարապմունք 18 ժամ

Գործնական աշխատանք 18 ժամ

Մուտքային պահանջները

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք է են:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. Ներկայացնի հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական մասնագիտական նպատակների իրականացման համար
2. Կիրառի ուղղակի հաղորդակցման ձևերը
3. Կիրառի անուղղակի հաղորդակցման ձևերը
4. Ձևավորի և զարգացնի միջանձնային հաղորդակցում

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1. Ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է բացատրում հաղորդակցման անհրաժեշտությունն անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար,
- 2) ներկայացնում է շփման և անձնական հաղորդակցման ձևերը, բաղադրիչները,
- 3) ներկայացնում է գործնական հաղորդակցման եղանակները, բաղադրիչները,
- 4) շփման հնարավորությունն ուղղորդում է նպատակային հաղորդակցմանը,
- 5) անձնական հատկանիշներն օգտագործում է գործնական հաղորդակցության մեջ:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին հանձնարարվում է սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները, պլանավորել և կիրառել ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռք բերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, սահմանել ուսումնառության տարբեր եղանակները: Տրվում են մի շարք թեստային և հոգեբանական հարցեր:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 2 ժամ

Գործնական աշխատանք 2 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Կիրառել ուղղակի հաղորդակցման ձևերը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի հաղորդակցման ձևերը,
- 2) բանավոր հաղորդակցման ժամանակ վարում է զրույց, արձագանքում է հարցադրումներին,
- 3) հանդես է գալիս հաղորդումներով և զեկույցներով՝ ներկայացնում է հստակ և նպատակային խոսք,
- 4) ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում հայտնում է տեսակետ, դրսևորում է հետաքրքրություններ, հաճոյախոսում է,
- 5) մասնակցում է դեբատների և բանավեճերի, պահպանում է համագործակցության շարունակականությունը:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին հանձնարարվում է բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին: Տրվում են մի շարք թեստային և հոգեբանական հարցեր, ինչպես նաև առաջադրվում են տեղեկատվության նպատակային խմբավորման աշխատանքներ՝ բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածքը ստուգելու նպատակով:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ

Գործնական աշխատանք 2 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3. Կիրառել անուղղակի հաղորդակցման ձևերը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է ներկայացնում անուղղակի հաղորդակցման ձևերը,
- 2) կազմում և ձևակերպում է գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան,
- 3) օգտագործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար,
- 4) կազմում է գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի,
- 5) վարում է տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր,

- 6) բանավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է գրավորի,
- 7) գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է բանավոր հակիրճ նյութի:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ գրավոր խոսքը ձևակերպելու, տեղեկատվությունը նպատակային փոխանցելու, գրությունները ըստ հասցեատիրոջ կազմելու, բանավոր հաղորդակցման նյութը գրավորի, իսկ գրավոր հաղորդակցման նյութը բանավոր հակիրճ նյութի փոխարկելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ

Գործնական աշխատանք 4 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 4. Ձևավորել և զարգացնել միջանձնային հաղորդակցում

Կատարման չափանիշներ

- 1) նախաձեռնում է անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հասցեատիրոջ,
- 2) ստանում, մշակում և դասակարգում է անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը,
- 3) առկա տեղեկատվությունն օգտագործում է միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար,
- 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար,
- 5) ներգրավվում է երկխոսություններում, քննարկումներում, հայտնում է կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ,
- 6) պահպանում և եզրափակում է երկխոսությունը,
- 7) կարողանում է հաղորդակցվել՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը մշակելու և դասակարգելու, առկա տեղեկատվությունն օգտագործելու միջանձնային հաղորդակցում իրականացնելու, երկխոսություններում, քննարկումներում կարծիք հայտնելու, իր տեսակետը հիմնավորելու, երկխոսությունը եզրափակելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 2 ժամ

Գործնական աշխատանք 4 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 5. Խթանել համագործակցության ձևավորումը, ստեղծել նախապայմաններ շարունակական գործընկերության համար

Կատարման չափանիշներ

1. ներկայացնում է համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն),
- 2) հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ հավաքագրում է անհրաժեշտ տեղեկատվությունը,
- 3) հավաքագրված տեղեկատվությունն օգտագործում է գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար,
- 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար,
- 5) հաղորդակցման ընթացքում ձեռք է բերում վստահություն,
- 6) ապահովում է հետադարձ կապի միջոցառումներ:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ համագործակցությանը խթանող միջոցառումները ներկայացնելու, հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները օգտագործելու, հետադարձ կապի միջոցառումներ ապահովելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ

Գործնական աշխատանք 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ>>

Մոդուլի դասիչը ԱՀ-ԱԱՕ-3-13-001

Մոդուլին պատակը

Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ:

Մոդուլի տևողությունը 36 ժամ

Տեսական պարապմունք 20 ժամ

Գործնական աշխատանք 16 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք են:

Ուսումնառության արդյունքները՝

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. Ներկայացնի աշխատանքային գործունեության ընթացքում կենցաղում անվտանգության կանոնները
2. Կազմակերպի կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան
3. Կանխի հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ
4. Ցուցաբերի առաջին օգնություն

Մոդուլի գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1. Ներկայացնել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է բացատրում անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը,
- 2) ըստ հիմնական բնագավառների ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության կանոնների պահանջները,
- 3) ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները,
- 4) ճիշտ է ներկայացնում հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները,
- 5) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները,
- 6) ներկայացնում է անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ էլեկտրական սարքերի անվտանգության տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման կանոնների պահպանման անհրաժեշտության, հակահրդեհային կանոնների պահպանության վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 8 ժամ

Գործնական աշխատանք 2 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Կազմակերպել կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան

Կատարման չափանիշներ

- 1) ներկայացնում է մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական),
- 2) ներկայացնում է աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն),
- 3) ներկայացնում է աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը,
- 4) ներկայացնում է սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնների, աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերի և անհրաժեշտ միջոցառումների, աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերի և դրանց անվնաս օգտագործման, վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, օժանդակ նյութեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ

Գործնական աշխատանք 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3. Կանխել հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ

Կատարման չափանիշներ

- 1) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները,
- 2) ներկայացնում է արտադրական վթարների կանխման աշխատանքները,
- 3) ներկայացնում է առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները,
- 4) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառների և հետևանքների, առանձին խմբերի աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանների և վտանգների կանխման համար սահմանված միջոցառումների, կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը ներկայացնելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան օժանդակ նյութեր, ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ
Գործնական աշխատանք 2 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 4. Ցուցաբերել առաջին օգնություն

Կատարման չափանիշներ

- 1) տիրապետում է տարբեր իրավիճակներում առաջին օգնության հիմնական կանոններին,
- 2) առաջին օգնության գործողությունների քայլերը ճիշտ է ներկայացնում,
- 3) կատարում է արհեստական շնչառության և սրտի աշխատանքի վերականգնման գործողություն,
- 4) կատարում է արյան հոսքի դադարեցման և բաց վնասվածքների վիրակապման գործողություն,
- 5) կատարում է այրվածքների նախնական մշակման և էլեկտրահարվածին առաջին օգնություն ցուցաբերելու գործողություններ,
- 6) կատարում է վիրակապման և անշարժացման գործողություն՝ տարբեր կտրվածքների դեպքում,
- 7) ներկայացնում է տարբեր թունավորման դեպքերում առաջին օգնության կազմակերպման գործողությունները:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ այրվածքների, արյան հոսքի դադարեցման, վիրակապման և անշարժացման գործողության, թունավորման դեպքերում առաջին օգնություն ցուցաբերելու վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, ինտերակտիվ մեթոդներով: Կազմակերպվում են իրավիճակային և դերային խաղեր՝ նմանեցված աշխատանքային իրավիճակներին: Ուսուցման ընթացքում բերվում են իրական աշխատանքային փորձի օրինակներ: Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ
Գործնական աշխատանք 6 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ <<ԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅՈՒՆ>>

Մոդուլի դասիչը ԱՀ-ՀՕ-3-13-001

Մոդուլին պատակը

Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն

համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները:

Մոդուլիտևությունը 36 ժամ

Տեսական պարապմունք 12 ժամ

Գործնական աշխատանք 24 ժամ

Մուտքային պահանջները Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. տիրապետի համակարգչային տեխնիկային և կիրառի օպերացիոն համակարգը
2. խմբագրի և ֆորմատավորի տեքստեր
3. պատրաստի և խմբագրի աղյուսակներ
4. խմբագրի և նկարազարդի գրաֆիկական աշխատանքներ
5. Կազմակերպի ցուցադրություն համակարգչային ծրագրերով
6. Ցուցաբերի համացանցում աշխատելու իմացություն

Մոդուլի գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1. Համակարգչային տեխնիկայի տիրապետում և օպերացիոն համակարգի կիրառում

Կատարման չափանիշներ

- 1) տիրապետում է համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչներին,
- 2) տիրապետում է միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմաններին,
- 3) տիրապետում է համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքերին (printer, scanner, projector, fax, պատճենման սարք և այլն),
- 4) ներկայացնում է օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը,
- 5) ներկայացնում է կիրառվող հիմնական ծրագրերը (microsoft office),
- 6) կարողանում է բացել լառաջադրված թթապանակը և ֆայլը,
- 7) օգտվում է պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից,
- 8) ստեղծում է նոր թթապանակ և ֆայլ, պահպանում, բացում, փակում և տեղադրում է առաջադրված վայրում,
- 9) կատարում է առաջադրված փաստաթղթի տպագրում (Print):

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչների, օժանդակ տեխնիկական սարքերի, օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքի, կիրառվող հիմնական ծրագրերի, հրամանների, փաստաթղթի տպագրման վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է համակարգչային լսարանում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ,
մասնագիտական գրականություն:

կիրառում են համակարգչային ծրագրեր,

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 2 ժամ

Գործնական աշխատանք 4 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում

Կատարման չափանիշներ

- 1) ներկայացնում է աղյուսակներ կազմելու համապատասխան ծրագրերը և նախապատրաստում դրանք,
- 2) կազմում է աղյուսակ առաջադրված չափերով և մուտքագրում տվյալներ,
- 3) կատարում է ուղղումներ ու բացումներ աղյուսակում (տվյալներ, տողեր, սյուներ և այլն),
- 4) փնտրում և գտնում է տվյալներ աղյուսակում,
- 5) ստեղծում է պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն տվյալների մեջ:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ աղյուսակներ կազմելու, ուղղումներ ու բացումներ կատարելու, տվյալներ փնտրելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է համակարգչային լսարանում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և փնտրակտիվ մեթոդներով:

Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր, մասնագիտական գրականություն,

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 2 ժամ

Գործնական աշխատանք 4 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3. Տեքստերի խմբագրում և ֆորմատավորում

Կատարման չափանիշներ

- 1) կարողանում է ծրագրերը պատրաստել հայերեն և օտար լեզուներով տեքստ մուտքագրելու համար,
- 2) մուտքագրում է տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ,
- 3) կարողանում է տեղաշարժել տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ կատարելով ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ,
- 4) կատարում է մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում՝ փոխելով տողերի դասավորությունը, միջտողային տարածությունները, տեքստի գունային ֆոնը, պարբերության խորությունները և սանցքներից,
- 5) կարողանում է տեքստի նկիցներ մուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ և այլն:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ հայերեն և օտար լեզուներով տեքստ մուտքագրելու, ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ կատարելու, տեքստի նկիցներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ՝ ներմուծելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություննուսուրսներ

Արդյունքիուսումնասիրումըկատարվումէհամակարգչայինլսարանում, դասավանդման,
ուսումնառությաննյութերիևգործնականպարապմունքներիմիջոցով,
անհատականհանձնարարություններովևինտերակտիվմեթոդներով:
Օգտագործվումենհամապատասխանձեռնարկներ, մասնագիտականգրականություն:

Ուսուցմաներաշխալորվածժամաքանակ

Տեսականպարապմունք 2 ժամ
Գործնականաշխատանք 4 ժամ

Ուսումնառությանարդյունք 4. Գրաֆիկականխմբագրումնկարագրում

Կատարմանչափանիշներ

- 1) գծագրումէգրաֆիկականօբյեկտներ,
- 2) գծագրումէգրաֆիկականօբյեկտներ՝ օգտագործելով Autoshapes պատուհանիպատրաստիձևերը,
- 3) գծագրումէկանոնավորպատկերներ,
- 4) ֆորմատավորումէգրաֆիկականօբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով,
պտտելովևչափերըփոխելով,
- 5) խմբավորումէգրաֆիկականօբյեկտները,
- 6) գծագրումէտեքստայինբլոկներ,
- 7) կատարումէգրաֆիկականօբյեկտներիգունաերանգավորում:

Գնահատմանմիջոցը

Ուսանողինառաջադրվումենինդիքներգրաֆիկականօբյեկտներ, տեքստայինբլոկներգծագրելու՝
օգտագործելով Autoshapes պատուհանիպատրաստիձևերը, խմբավորելու,
գրաֆիկականօբյեկտներիգունաերանգավորումկատարելուվերաբերյալ:
Արդյունքըհամարվումէձեռքբերվածկատարմանբոլորչափանիշներիբավարարմանդեպքում:

Մեթոդաբանություննուսուրսներ

Արդյունքիուսումնասիրումըկատարվումէհամակարգչայինլսարանում, դասավանդման,
ուսումնառությաննյութերիևգործնականպարապմունքներիմիջոցով,
անհատականհանձնարարություններովևինտերակտիվմեթոդներով:
Օգտագործվումենհամապատասխանձեռնարկներ, մասնագիտականգրականություն,
կիրառումենհամակարգչայինծրագրեր:

Ուսուցմաներաշխալորվածժամաքանակ

Տեսականպարապմունք 2 ժամ
Գործնականաշխատանք 4 ժամ

Ուսումնառությանարդյունք 5. Յուրաքանչյուրկազմակերպումհամակարգչայինծրագրերով

Կատարմանչափանիշներ

- 1) ներկայացնումէցուցադրականծրագրերըևդրանցպատուհանիկառուցվածքը,
- 2) մուտքագրումէտեքստ, թվայինարժեքներևպարզգործողություններ,
- 3) ներբեռնումէնկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝աղյուսակի, գրաֆիկիտեսքով,
- 4) կարողանումէառաջադրվածթեմայովպատրաստելավարտունփաստաթուղթցուցադրությանհամար,
- 5) ցուցադրումէպատրաստվածտեղեկատվականնյութը:

Գնահատմանմիջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ ցուցադրական ծրագրեր ներկայացնելու, տեքստ,
թվային արժեքներ ու տքագրելու և պարզ գործողություններ ներկատարելու վերաբերյալ:
Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է համակարգչային լսարանում, դասավանդման,
ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով,
անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն,
կիրառում են համակարգչային համապատասխան ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 2 ժամ

Գործնական աշխատանք 4 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 6. Համացանցում աշխատելու իմացություն

Կատարման չափանիշներ

- 1) ներկայացնում է «համացանցե հասկացությունը,
- 2) օգտագործում է համացանցային հիմնական ծրագրերը,
- 3) ներկայացնում է History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը,
- 4) փնտրում է առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում (որոնողական և բաց ցանցերից),
- 5) կարողանում է համացանցից ներբեռնել, պահպանել և օգտագործել տեղեկությունները,
- 6) գրանցվում է էլեկտրոնային փոստում, համացանցային ծրագրերում և այլ կայքերում,
- 7) օգտագործում է էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ուղարկում և ստանում է տեղեկատվություն (հաղորդագրություն, նամակ և կցորդ):

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ համացանցային հիմնական ծրագրերի օգտագործման, առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում փնտրելու, տեղեկությունները համացանցից ներբեռնելու, պահպանելու և օգտագործելու, էլեկտրոնային փոստից օգտվելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է համակարգչային լսարանում, դասավանդման,
ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով,
անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Օգտագործվում են համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն,
կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 2 ժամ

Գործնական աշխատանք 4 ժամ

ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ <<ԶԱՐԴԱՐՎԵՍ: ԷՍՔԻԶ: ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱ: ՊԱՐԶ ԵՐԿՐԱԶԱՓԱԿԱՆ ԵՎ ԱՔՍՈՆՈՄԵՏՐԻԿ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄՆԵՐ>>

Մոդուլի դասիչը՝ ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-001

Մոդուլին պատակը՝

Մոդուլին պատակն է սովորողներին մոտ ճանաչողությամբ լիարժեք հարցազրույցներ անցկացնելու, զարգացնելու և օգտագործելու մեթոդներ, էսքիզի, կոմպոզիցիայի կառուցման վերաբերյալ կարողություններ, երկրաչափական գծագրության հիմնական տարրերի կառուցման հմտություններ:

Մոդուլի տևողությունը՝ 54 ժամ

Տեսական պարապմունք՝ 24 ժամ

Գործնական աշխատանք՝ 30 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելու ցիտոսոմա ստանդարտները՝

1. Ներկայացնել գծագրողի աշխատատեղին ախապատրաստման ընթացքը, անհրաժեշտ գծագրական գործիքների տեսակները, գծագրական նյութերի տեսակները, կատարել երկրաչափական հիմնական կառուցումներ,
2. Որոշել շրջանագծի աղեղի կենտրոնը, բաժանել շրջանագիծը մասերի՝ ըստ պայմանի,
3. Կատարել երկրաչափական լծորդումներ,
4. Կառուցել պարզագույն երկրաչափական պատկերների պրոյեկցիաները, աքսոնոմետրիկ պատկերները, հիմնական հարթությունների կարգազույն երկրաչափական մարմինների հատման գծերը,
5. Ներկայացնել փորագրության արվեստի պատմությունը, զարգացման ընթացքը, զարդանախշերի տեսակները,
6. Կատարել էսքիզ, կառուցել կոմպոզիցիա:

Մոդուլի գնահատման կարգը՝

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1. Ներկայացնել գծագրողի աշխատատեղին ախապատրաստման ընթացքը, անհրաժեշտ գծագրական գործիքների տեսակները, գծագրական նյութերի տեսակները, կատարել երկրաչափական հիմնական կառուցումներ

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում գծագրողի աշխատատեղին ախապատրաստման ընթացքը,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում գծագրողի անհրաժեշտ գծագրական գործիքների տեսակները,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում գծագրողի անհրաժեշտ նյութերի տեսակները,
- 4) ճիշտ է կառուցում ուղղահայաց և զուգահեռ ուղիղներ, հատվածների և անկյունների բաժանումներ՝ ըստ պայմանի,
- 5) ճիշտ է կառուցում հարթ պատկերներ, կանոնավոր բազմանկյուններ:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ գծագրողի աշխատատեղի նախապատրաստման ընթացքի, գործիքների տեսակների, անհրաժեշտ նյութերի տեսակների, պատկերների կառուցման վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 3 ժամ
Գործնական աշխատանք 3 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Որոշել շրջանագծի աղեղի կենտրոնը, բաժանել շրջանագծի շառավիղի՝ ըստ պայմանի

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է ներկայացնում շրջանագծի աղեղի կենտրոնի որոշման, շրջանագծի հավասարմասերի բաժանման եղանակները,
- 2) ճիշտ է որոշում շրջանագծի աղեղի կենտրոնը՝ ըստ պայմանի,
- 3) ճիշտ է բաժանում շրջանագծի շառավիղի՝ ըստ պայմանի::

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ շրջանագծի աղեղի կենտրոնի որոշման, շրջանագծի հավասարմասերի բաժանման եղանակների վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 3 ժամ
Գործնական աշխատանք 3 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3 Կատարել երկրաչափական լծորդումներ

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է կառուցում ըստ պայմանի լծորդումները,
- 2) ճիշտ է կառուցում ըստ պայմանի հարթ կորեր,
- 3) ճիշտ է կառուցում էլիպս:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ լծորդումների, հարթ կորերի, էլիպսի կառուցման վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 3 ժամ

Գործնական աշխատանք 4 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 4. Կառուցել պարզագույն երկրաչափական պատկերների պրոյեկցիաները, աքսոնոմետրիկ պատկերները, հիմնական հարթությունների և պարզագույն երկրաչափական մարմինների հատման գծերը:

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է կառուցում պարզագույն երկրաչափական պատկերների պրոյեկցիաները,
- 2) ճիշտ է կառուցում պարզագույն երկրաչափական պատկերների աքսոնոմետրիկ պատկերները,
- 3) ճիշտ է կառուցում հիմնական հարթությունների և պարզագույն երկրաչափական մարմինների հատման գծերը:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրվում են խնդիրներ պարզագույն երկրաչափական պատկերների պրոյեկցիաների, երկրաչափական պատկերների աքսոնոմետրիկ պատկերների, հիմնական հարթությունների և պարզագույն երկրաչափական մարմինների հատման գծերի կառուցման վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռքբերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ

Գործնական աշխատանք 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 5. Ներկայացնել փորագրության արվեստի պատմությունը, զարգացման ընթացքը, զարդանախշերի տեսակները

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է ներկայացնում հայկական զարդարվեստի պատմությունը,
- 2) ճիշտ է ներկայացնում հայկական զարդարվեստի տեղը համաշխարհային մշակույթի զարգացման պատմության մեջ,
- 3) ճիշտ է ներկայացնում զարդանախշերի տեսակները.

4) ճիշտ է տեսակավորում զարդանախշերը::

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջարկվում են խնդիրների հայկական զարդարվեստի պատմության, զարդանախշերի տեսակների և նրանց կիրառման վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և կինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 5 ժամ
Գործնական աշխատանք 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 6. Կատարել է սքիզ, կառուցել կոմպոզիցիա

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է կատարում է սքիզը:
- 2) ճիշտ է կառուցում կոմպոզիցիան:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջարկանք է տրվում է սքիզ կատարելու, կոմպոզիցիա կառուցելու վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և կինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 8 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ <<ՉԱՓԱՆՇՈՒՄ, ԳԾԱՆՇՈՒՄ, ՆԿԱՐԻ, ԷՍՔԻԶԻ ՏԵՂԱԿԱՅՈՒՄ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՔԻՎՐԱ>>

Մոդուլի դասիչը՝ 2ԿԱ-ԲԳՓ-3-13-002

Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է սովորողներին մոտ ձևավորել չափանշման և գծանշման գործիքների աշխատանքային սկզբունքների, նախապատրաստված քիվրա երկրաչափական և եռանկյուն չափական տարրերի չափանշման, գծանշման գործողությունների պարզաբանման ու նակություններ, չափանշման, գծանշման, նկարը,

Էսքիզըըստնախապատրաստվածքիտրամատայինչափերիպատկերման,
տեղակայմանաշխատանքներկատարելուհմտություններ::

Մոդուլիտևոդությունը՝ 36 ժամ
Տեսականպարապմունք 18 ժամ
Գործնականաշխատանք 18 ժամ

Մուտքայինպահանջները՝Այսմոդուլնուսումնասիրելուցառաջանհրաժեշտէություննասիրել24Ա-ՓԳՓ-3-12-001 «Զարդարվեստ: Էսքիզ: Կոմպոզիցիա: Պարզերկրաչափականևտարածականկառուցումներե մոդուլը:
Ուսումնառությանարդյունքները

Այսմոդուլըյուրացնելուցհետոուսանողըպետքէ՝

1. Պարզաբանելչափանշմաննգծանշմանգործիքներիտեսակները, աշխատանքայինսկզբունքները,
2. Կատարելերկրաչափականևեռանկյունաչափականտարրերիհարթական, տարածականչափանշումներ, գծանշումներ,
3. Պարզաբանելպարզագույննկարը, էսքիզըըստնախապատրաստվածքիտրամատայինչափերիպատկերմանեղանակները, տեղակայելպարզագույննկարը, էսքիզը,

Մոդուլիգնահատմանկարգը

Մոդուլիընդունելիկատարողականըյուրաքանչյուրարդյունքիհամարնախատեսվածկատարմանչափանիշներիբավարարմակարգակիպահովումնէ:

Ուսումնառությանարդյունք

1.Պարզաբանելչափանշմաննգծանշմանգործիքներիտեսակները, աշխատանքայինսկզբունքները
Կատարմանչափանիշներ

- 1) ճիշտէպարզաբանումչափանշման, գծանշմանգործիքներիտեսակները,
- 2) ճիշտէպարզաբանումչափանշման, գծանշմանգործիքներիաշխատանքայինսկզբունքները,
- 3) ճիշտէպարզաբանումհարթականևտարածականչափանշման, գծանշմանգործողությունները:

Գնահատմանմիջոցը

Ուսանողինառաջադրանքէտրվումչափանշման, գծանշմանգործիքներիտեսակներըտարբերակելուևաշխատանքայինսկզբունքներըպարզաբանելու, գործիքներըօգտագործելուվերաբերյալ:
Արդյունքըհամարվումէձեռքբերված՝ կատարմանբոլորչափանիշներիբավարարմանդեպքում:

Մեթոդաբանությունևռեսուրսներ

Արդյունքիուսումնասիրումըկատարվումէգծագրությանկաբինտում, համակարգչայինլսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառությաննյութերիևգործնականպարապմունքներիմիջոցով, անհատականհանձնարարություններովևինտերակտիվմեթոդներով: Օգտագործվումենկայքեր, համապատասխանձեռնարկներ, մասնագիտականգրականություն, կիրառումենհամակարգչայինծրագրեր:

Ուսուցմաներաշխալորվածժամաքանակ

Տեսականպարապմունք6 ժամ
Գործնականաշխատանք 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Կատարել երկրաչափական և եռանկյունաչափական տարրերի հարթական, տարածական չափանշումներ, գծանշումներ

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է կատարում երկրաչափական և եռանկյունաչափական տարրերի հարթական չափանշումը ստապյանանի,
- 2) ճիշտ է կատարում երկրաչափական և եռանկյունաչափական տարրերի հարթական գծանշում՝ ըստ ստապյանանի,
- 3) ճիշտ է կատարում երկրաչափական և եռանկյունաչափական տարրերի տարածական չափանշում՝ ըստ ստապյանանի,
- 4) պահպանում է անվտանգության կանոնները:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրանք է տրվում երկրաչափական և եռանկյունաչափական տարրերի հարթական, տարածական չափանշում, գծանշում կատարելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշներին բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ

Գործնական աշխատանք 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3.

Պարզաբանել պարզագույն նկարը,

էսքիզը ըստ նախապատրաստված քիտրամատային չափերի պատկերման եղանակները,

տեղակայել պարզագույն նկարը, էսքիզը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում պարզագույն նկարը, էսքիզը ըստ նախապատրաստված քիտրամատային չափերի պատկերման եղանակները,
- 2) ճիշտ է պատկերում պարզագույն նկարը, էսքիզը՝ ըստ նախապատրաստված քիտրամատային չափերի,
- 3) ճիշտ է տեղակայում պարզագույն նկարը, էսքիզը նախապատրաստված քիվրա,
- 4) պահպանում է անվտանգության կանոնները:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրանք է տրվում պարզագույն նկարի, էսքիզի ըստ նախապատրաստված քիտրամատային չափերի պատկերման եղանակների պատկերելու, պարզաբանելու, էսքիզը նախապատրաստված քիվրա տեղակայելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշներին բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր,

համապատասխան ձեռնարկներ,
կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

մասնագիտական գրականություն,

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ

Գործնական աշխատանք 6 ժամ

**ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ <<ՔԱՐԱՆՅՈՒԹԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ,
ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԱՐԱՏՆԵՐԸ>>**

Մոդուլի դասիչը՝ ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-003

Մոդուլին պատակը՝ Մոդուլին պատակն է սովորողներին մոտ ձևավորել զանազան ելու քարանյութի տեսակները՝ ըստ դասակարգման. ոսկերչական-արհեստագործական, արհեստագործական և շինարարական, դրանց նպատակային նշանակությանը իմացությանը, դրանցում առկա արատների հարտնաբերման և դրանց վերացման կամ շրջանցման ձևերին::

Մոդուլի տևողությունը՝ 36 ժամ

Տեսական պարապմունք 18 ժամ

Գործնական աշխատանք 18 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք են:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելու ցիտոտոսանոլոգիայի տեքստը՝

1. Պարզաբանել քարատեսակները ըստ դասակարգման.

ա. ոսկերչական-արհեստագործական,

բ. արհեստագործական,

գ. Շինարարական,

2. Պարզաբանել քարատեսակների տեխնիկական առանձնահատկությունները,

3. Պարզաբանել քարատեսակների արատները և դրանց հնարավոր լին վերացման ձևերը:

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշները իրավարարման կարգակից պահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1. Պարզաբանել քարատեսակները ըստ դասակարգման.

ա. ոսկերչական-արհեստագործական,

բ. արհեստագործական,

գ. Շինարարական:

Կատարման չափանիշներ

1) ճիշտ է պարզաբանում քարատեսակները ըստ դասակարգման,

2) կարողանում է տարբերել տարբեր գույների և տեքստուրաների նույն քարատեսակը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է սթեյթմենտի գործնական պարապմունքների հիման վրա:

Արդյունքի յուրացումը կգնահատվի դրական,

եթե ուսանողը կարող է պատասխանել սթեյթմենտում ընդգրկված հարցերի 90 %-ին:

Թեստում պետք է ընդգրկված լինեն հարցեր որոնցով հնարավոր կլինի ստուգելու աշխատանքներում օգտագործվող քարտեսակների վերաբերյալ իմացություն:

Թեստում կարող են նշվել նաև ևս խալտայլ ընտրանքային պատասխաններ:

Գործնական իրավիճակում արդյունքի յուրացումը կգնահատվի դրական,

եթե ուսանողը ըստ իրեն տրված առաջադրանքի կարող է զանազանել քարտեսակները:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է արհեստանոցում,

դասավանդման,

ուսումնասողական նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով,

անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Օգտագործվում են կայքեր,

համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ

Գործնական աշխատանք 6 ժամ

Ուսումնասողական արդյունք 2. Պարզաբանել քարտեսակների

տեխնիկական

առանձին հատկությունները

Կատարման չափանիշներ

1) ճիշտ է պարզաբանում քարտերի ամրությունը ըստ մոսիի սանդղակի,

2) ճիշտ է որոշում թելերի ուղղությունը, եթե այն առկա է,

3) ճիշտ է տարբերակում քարտերի նպատակային նշանակությունները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է սթեյթմենտի գործնական պարապմունքների հիման վրա:

Արդյունքի յուրացումը կգնահատվի դրական,

եթե ուսանողը կարող է պատասխանել սթեյթմենտում ընդգրկված հարցերի 90 %-ին:

Թեստում պետք է ընդգրկված լինեն հարցեր, որոնցով հնարավոր կլինի ստուգելու աշխատանքներում օգտագործվող քարտեսակների վերաբերյալ իմացություն:

Թեստում կարող են նշվել նաև ևս խալտայլ ընտրանքային պատասխաններ:

Գործնական իրավիճակում արդյունքի յուրացումը կգնահատվի դրական,

եթե ուսանողը ըստ իրեն տրված առաջադրանքի կարող է զանազանել քարտեսակները:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի արդյունավետ յուրացման համար որպես ուսուցման մեթոդ նպատակահարմար է կիրառել տեսական և գործնական պարապմունք, օգտագործելով տարբեր քարտեսակներ:

Որպես ռեսուրս պետք է տրամադրել ուսումնամեթոդական գրականություն քարտեսակներ վերաբերյալ և հնարավորության դեպքում տեսանյութեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3. Պարզաբանել քարատեսակների արատները և դրանց հնարավորին վերացման ձևերը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում քարի արատների տեսակները,
- 2) ճիշտ է որոշում քարի արատները շրջանցելու ձևերը,
- 3) ճիշտ է տարբերակում ըստ քարատեսակի արատների վերացման ձևերը:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին խնդիր է առաջադրվում արատների տեսակները, դրանց շրջանցելու և վերացման ձևերը պարզաբանելու և տարբերակելու վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի արդյունավետ յուրացման համար որպես ուսուցման մեթոդ նպատակահարմար է կիրառել տեսական և գործնական պարապմունք, օգտագործելով տարբեր քարատեսակներ:

Որպես ռեսուրս պետք է տրամադրել ուսումնամեթոդական գրականություն քարատեսակներ վերաբերյալ և հնարավորության դեպքում տեսանյութեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 6 ժամ

ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՓՈՐԱԳՐՈՂԻ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ, ՓՈՐԱԳՐՄԱՆ ԵՎ ՀԱՏՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ ՔՆԵՐ, ՀԱՐՄԱՐԱՆ ՔՆԵՐ»

Մոդուլի դասիչը 24Ա-ՔԳՓ-3-13-004

Մոդուլին պատակը՝ Մոդուլին պատակն է սովորողների մոտ ձևավորել փորագրողի աշխատատեղին ախապատրաստման, անհրաժեշտ սարքավորումների, գործիքների, հարմարանքների տեսակների պարզաբանման ունակություններ, նախապատրաստված քիպատրաստման, գործիքների սրման և կարգավորման հմտություններ:

Մոդուլի տևողությունը՝ 54 ժամ
Տեսական պարապմունք 24 ժամ
Գործնական աշխատանք 30 ժամ

Մուտքային պահանջները. Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԱՀ-ԱԱՕ-3-12-001 «Անվտանգություն եվ առաջին օգնություն եմոդուլը»:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

- 1 Պարզաբանել աշխատատեղին ախապատրաստման գործողությունները, աշխատատեղիներ կայացվող պահանջները, աշխատատեղի սարքավորումների տեսակները,

2. Պարզաբանել աշխատանքային մեխանիկական գործիքները՝ մուրճերը, սեպերը, հատիչները և այլն, դրանց կարգավորելու, սրելու ձևերը և առանձնահատկությունները,

3. Պարզաբանել էլեկտրական տարբեր տիպի սղոցներից և հարմար նքներից օգտվելու և կարգավորելու ձևերը,

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլը ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշներին բավարարման կարգակիսապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1. Պարզաբանել աշխատատեղին ախապատրաստման գործողությունները, աշխատատեղին ներկայացվող պահանջները, աշխատատեղի սարքավորումների տեսակները:

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում աշխատատեղին ներկայացվող պահանջները,
- 2) ճիշտ է 1 պարզաբանում աշխատատեղի սարքավորումների տեսակները,
- 3) ճիշտ է նախապատրաստում աշխատատեղը:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին խնդիր է առաջադրվում աշխատատեղին ներկայացվող պահանջները պարզաբանելու, սարքավորումների տեսակները տարբերակելու և վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ

Գործնական աշխատանք 6 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Պարզաբանել աշխատանքային մեխանիկական գործիքները՝ մուրճերը, սեպերը, հատիչները և այլն, դրանց կարգավորելու, սրելու ձևերը և առանձնահատկությունները:

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում մեխանիկական գործիքների նպատակային նշանակությունը,
- 2) ճիշտ է կարողանում ընտրել, կարգավորել և սրել գործիքները,
- 3) ճիշտ է օգտագործում գործիքները և կարողանում է կոպիտ քարից չափի բերված նախապատրաստվածք ստանալ:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրանք է տրվում նախապատրաստված քրտեղակայելու, ամրացնելու, նախատեսված գործիքները օգտագործելու, անվտանգության կանոնները պահպանելու և վերաբերյալ:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինետում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և հետևյալ կերպով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 10 ժամ
Գործնական աշխատանք 12 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3. Պարզաբանել էլեկտրական տարբեր տիպի սղոցներից և հարմարնքներից օգտվելու և կարգավորելու ձևերը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում էլեկտրական սղոցներից օգտվելու ձևերը,
- 2) ճիշտ է կարգավորում սղոցները,
- 3) ճիշտ է տեղադրում հատիչները,
- 4) ճիշտ է օգտագործում գործիքները և կարողանում է կոպիտ քարից չափի բերված մի կողը թեք հաստոցով նախապատրաստվածք ստանա:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է էլեկտրական գործիքների նպատակային օգտագործման իմացությունը և գործնական աշխատանքում կարողանում է օգտվել, կարգավորել և կոպիտ անմշակ քարից մի կողը թեք նախապատրաստածք ստանա:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և հետևյալ կերպով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 10 ժամ
Գործնական աշխատանք 12 ժամ

Մ Ո Ղ Ո Ւ Լ Ի Ա Ն Վ Ա Ն Ո Ւ Մ Ը՝ <<Ք Ա Ր Ա Ն Յ Ո Ւ Թ Ի Ն Ա Խ Ա Պ Ա Տ Ր Ա Ս Տ Վ Ա Ծ Ք Ի Մ Շ Ա Կ Մ Ա Ն Ա Շ Խ Ա Տ Ա Ն Ք Ն Ե Ր >>

Մոդուլի դասիչը՝ 24Ա-ՔԳՓ-3-13-005

Մոդուլին պատակը՝

Մոդուլին պատակն է սովորողների մոտ ձևավորել կտրման գործիքներով քարանյութն ախապատրաստվածքի կտրվածքների վրա մշակման աշխատանքներ կատարելու հմտություններ:

Մոդուլի տևողությունը՝ 54 ժամ

Տեսական պարապմունք 18 ժամ
Գործնական աշխատանք 36 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելու ցառաջան հրաժեշտ է ուսումնասիրել 24Ա-ՔԳՓ-3-13-003 «Քարանյութերի հիմնական տեսակների դասակարգումը, հատկությունները, և արատները», ԱՀ-ԱԱՕ-3-13-001 «Անվտանգություն և վառաջին օգնություններ մոդուլները:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելու ցիտոոսանոդը պետք է՝

1. Պարզաբանել հղկափոշիների տեսակները, տարբեր քարերից նախապատրաստված քիմիկանառանձնահատկությունները և կատարման ձևերը,
2. Պարզաբանել հաստոցով ավաստի հղկասկավառակների կիրառմամբ քարի նախապատրաստված քիմիկանառանձնահատկությունները և ձևերը,
3. Պարզաբանել սենդիինգի և փայլեցման առանձնահատկությունները:

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլը ընդունելի կատարողական յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշները թավարարման կարգակիսապահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1. Պարզաբանել հղկափոշիների տեսակները, տարբեր քարերից նախապատրաստված քիմիկանառանձնահատկությունները և կատարման ձևերը:

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում հաստոցով հղկափոշիների կիրառմամբ հղկելու առանձնահատկությունները,
- 2) ճիշտ է կարողանում որոշի հղկափոշու անհրաժեշտ խոշորությունը և տեսակը ,
- 3) ճիշտ է կարողանում քարը տեղաշարժել պտտվող սկավառակի վրա,
- 4) կարողանում է հղկելով ճիշտ չափի բերի նախապատրաստված քը՝ առանց գծերի և այլ դեֆեկտների:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը հղկափոշիների տեսակների, դրանց նպատակային կիրառման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է տարբեր քարատեսակների նախապատրաստված քներ հղկել:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների թավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 12 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Պարզաբանել հաստոցով ավաստի հղկասկավառակների կիրառմամբ քարի նախապատրաստված քիմիկանառանձնահատկությունները և ձևերը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում հաստոցով ավաստի հղկասկավառակի կիրառմամբ հղկելու առանձնահատկությունները,

- 2) ճիշտէկարողանում որոշի ավաստի հղկասկավառակի անհրաժեշտ համարը ըստ հատիկների խոշորության,
- 3) ճիշտէ կարողանում քարը տեղաշարժել պտտվող հղկասկավառակի վրա,
- 4) կարողանում է հղկելով ճիշտ չափի բերել նախապատրաստվածքը՝ առանց գծերի և այլ դեֆեկտների:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը ավաստի հղկասկավառակների տեսակների, դրանց նպատակային կիրառման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է տարբեր քարատեսակների նախապատրաստվածքներ հղկել:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 12 ժամ

**Ուսումնառության արդյունք 3. Պարզաբանել սենդինգի և փայլեցման առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ**

- 1) ճիշտէ պարզաբանում սենդինգի համար անհրաժեշտ հղկաթղթի տեսակները և համարները,
- 2) ճիշտէ պարզաբանում սենդինգի համար անհրաժեշտ պլաստիկից, հղկափոշով կամ ավաստով պատրաստած անհրաժեշտ սկավառակների տեսակները և համարները,
- 3) ճիշտէ մեկնաբանում փայլեցման համար անհրաժեշտ նյութի տեսակը և կիրառման ձևը,
- 4) ճիշտէ մեկնաբանում տվյալ քարատեսակի փայլեցման համար օգտագործվող անհրաժեշտ գործիքը,
- 5) կարողանում է հղկված քարի վրա կատարի սենդինգ և փայլեցնի, որից հետո քարի վրա չպետք է լինի գծեր և չփայլեցված մասեր:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը հղկաթղթերի փայլեցնող նյութերի տեսակների, դրանց նպատակային կիրառման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է տարբեր քարատեսակների նախապատրաստվածքներ սենդինգից հետո փայլեցնել:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 12 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԽԱՌԱՏԱՅԻՆ ԵՎ ՊԱՏՃԵՆԱՀԱՆՈՂ ՀԱՍՏՈՑՆԵՐՈՎ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ՍԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐԸ»

Մոդուլի դասիչը՝ 24Ա-ՔԳՓ-3-13-006

Մոդուլին պատակը՝ Մոդուլին պատակն էլուսուցանել խառատային, պատճենահանման (ծավալային և հարթաքանդակային) հաստոցների աշխատանքի սկզբունքնորը:

Մոդուլի տևողությունը՝ 54 ժամ

Տեսական պարապմունք 20 ժամ

Գործնական աշխատանք 34 ժամ

Մուտքային պահանջները

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջանհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԱՀ-ԱԱՕ-3-13-001

«Անվտանգություն և վառարանային օգնություններ մոդուլը»:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. Պարզաբանել խառատային հաստոցի աշխատանքի սկզբունքները և հնարավորությունները,
2. Պարզաբանել հարթ պատճենահանման հաստոցի (պատնոգրաֆի) աշխատանքի սկզբունքը և հնարավորությունները:

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլը ինդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշներին համապատասխան կարգապահ հավելումներով:

Ուսումնառության արդյունք 1. Պարզաբանել խառատային հաստոցի աշխատանքի սկզբունքները և հնարավորությունները

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում հաստոցի գործարկումը և կարողանում է այն գործարկել,
- 2) ճիշտ է կարողանում պարզաբանի հնարավորությունները և քարի նախապատրաստված քը ամրացնում է հաստոցին,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում ավաստի հատիչով հղկող գլխիկի աշխատանքի սկզբունքները,
- 4) կարողանում է տաշել գլանաձև դետալ՝ ըստ տրված չափի:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը խառատային հաստոցի աշխատանքի սկզբունքների և հնարավորությունների մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է տարբեր քարատեսակների նախապատրաստված քըներից տաշել գլանաձև դետալ՝ ըստ տրված չափի:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների համապատասխան դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 10 ժամ
Գործնական աշխատանք 18 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Պարզաբանել հարթ պատճենահանման հաստոցի (պատնոգրաֆի) աշխատանքի սկզբունքը և հնարավորությունները

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում պատնոգրաֆ գործարկումը և այն գործարկում է,
- 2) ճիշտ է կարողանում պարզաբանի հաստոցի հնարավորությունները և քարի նախապատրաստվածքը ամրացնում է հաստոցին,
- 3) կարողանում է ամրացնի աշխատանքային ֆրեզը, կարգավորի մաշտաբը ,
- 4) կարողանում է առաջադրված մոդելից փորագրի քարի վրա :

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը հարթ պատճենահանող հաստոցի աշխատանքի սկզբունքների և հնարավորությունների մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է տարբեր քարատեսակների նախապատրաստվածքների վրա կատարի փորագրում ըստ տրված մոդելի:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և ռեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 10 ժամ
Գործնական աշխատանք 16 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԵՐԿՐԱԶԱՓԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱՅԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ և ՓՈՐԱԳՐՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-007

Մոդուլին պատակը՝ Մոդուլին պատակն է սովորողներին մոտ զարգացնի երկրաչափական պատկերներով կոմպոզիցիայի կառուցման և փորագրման աշխատանքների կատարման հմտություններ

Մոդուլի տևողությունը՝ 72 ժամ

Տեսական պարապմունք 30 ժամ
Գործնական աշխատանք 42 ժամ

Մուտքային պահանջները Այս մոդուլն ուսումնասիրելու ցառաջան հրաժեշտ է ուսումնասիրել ԶԿԱ-ՓԳՓ-3-13-001 «Անվտանգություն և վառաջին օգնություններ մոդուլը, ԶԿԱ-ՓԳՓ-3-13-002 «Զարդարվեստ: Էսքիզ:

Կոմպոզիցիա: Պարզ երկրաչափական և արքունոմետրիկ կառուցումներե մոդուլը, ՁԿԱ-ՔԳՓ-3-13-002 «Չափանշում, գծանշում, նկարի, էքսիզի տեղակայում նախապատրաստվածքի վրաե մոդուլը, ԱՀ-ԱԱՕ-3-13-001» Համակարգչային օպերատրությունե մոդուլը

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Այս մոդուլը յուրացնելու ցիտոուսանողը պետք է՝

1. Պարզաբանել երկրաչափական էլեմենտների տեսակները և կառուցման ձևերը,
2. Պարզաբանել տարբեր երկրաչափական էլեմենտներով կոմպոզիցիայի առանձնահատկությունները և կառուցման ձևերը,
3. Փափուկ քարին նախապատրաստված քիվրատեղադրել կոմպոզիցիան և մեխանիկական գործիքներով կատարել փորագրում,
4. Կարծր քարին նախապատրաստված քիվրատեղադրել կոմպոզիցիան և էլեկտրական սարքավորումներով կատարել փորագրում,
5. Կատարել փորագրության հղկման և փայլեցման աշխատանքներ:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԱԿԱՐԳԸ

Մոդուլը նդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշները հիմնարարման կարգակից պահովումն է:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Պարզաբանել երկրաչափական էլեմենտների տեսակները և կառուցման ձևերը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում կոր, շրջանաձև և էլիպսով պատկերների ձևերը և կառուցումները,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում ուղիղ գծերով ուղղանկյուն, բազմանկյուն, եռանկյուն և այլ պատկերների ձևերը և կառուցումները:

Գնահատման միջոցը

Ուսանողին առաջադրանք է տրվում կոր, շրջանագծային հանված քով փորման գործողությունների, գործիքների տեսակների, տեղակայման հարմարանքների տեսակների վերաբերյալ: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների հիմնարարման դեպքում

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով, համապատասխան գործիքներով, սարքերով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ
Գործնական աշխատանք 6 ժամ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Պարզաբանել տարբեր երկրաչափական էլեմենտներով կոմպոզիցիայի առանձնահատկությունները և կառուցման ձևերը:

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում ուղիղ գծերով երկրաչափական էլեմենտներով կոմպոզիցիայի ստեղծելու հնարավոր ձևերը,

2) ճիշտ է պարզաբանում կոր գծերով երկրաչափական էլեմենտներով կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը,

3) ճիշտ է պարզաբանում ուղիղ և կոր գծերով երկրաչափական էլեմենտներով կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր տարբերակները:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը տարբեր երկրաչափական էլեմենտներով կոմպոզիցիայի առանձնահատկությունների և կառուցման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է կոմպոզիցիա կառուցել: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշները բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով, համապատասխան գործիքներով, սարքերով և հնտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 8 ժամ

Գործնական աշխատանք 8 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3. Փափուկ քարի նախապատրաստվածքի վրա տեղադրել կոմպոզիցիան և մեխանիկական գործիքներով կատարել փորագրում

Կատարման չափանիշներ

- 1) կոմպոզիցիան ճիշտ է տեղադրում նախապատրաստվածքի վրա,
- 2) ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ մուրճը հատիչները և այլ գործիքները,
- 3) ճիշտ և սահուն է կատարում փորագրումը՝ ըստ նշագծերի:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը նախապատրաստվածքի վրա կոմպոզիցիայի տեղադրման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է փափուկ քարատեսակների նախապատրաստվածքների վրա կատարի փորագրում ըստ տրված կոմպոզիցիայի: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշները բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, անհատական հանձնարարություններով և հնտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ
Գործնական աշխատանք 8 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 4. Կարծր քարի նախապատրաստվածքի վրա տեղադրել կոմպոզիցիան և էլեկտրական սարքավորումներով կատարել փորագրում :

Կատարման չափանիշներ

- 1) կոմպոզիցիան ճիշտ է տեղադրում նախապատրաստվածքի վրա,
- 2) ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ էլեկտրական սարքավորումները և գործիքները,
- 3) ճիշտ և սահուն է կատարում փորագրումը՝ ըստ նշագծերի:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը նախապատրաստվածքի վրա կոմպոզիցիայի տեղադրման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է կարծր քարատեսակների նախապատրաստվածքների վրա էլեկտրական գործիքներով կատարի փորագրում ըստ տրված կոմպոզիցիայի:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինետում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կալքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 8 ժամ
Գործնական աշխատանք 10 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 5. Կատարել փորագրության հղկման և փայլեցման աշխատանքներ

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է ընտրում սարքավորումը և անհրաժեշտ հղկանյութը,
- 2) ճիշտ է կատարում հղկումը,
- 3) ճիշտ է ընտրում փայլեցման համար անհրաժեշտ գործիքները և փայլանյութը,
- 4) ճիշտ է կատարում փայլեցումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը քարի փորագրվածքի վրա հղկման և փայլեցման ձևերի, օգտագործվող գործիքների, նյութերի մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է էլեկտրական գործիքներով կատարի փորագրվածքի հղկման և փայլեցման աշխատանքները

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինետում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, համապատասխան գործիքներով, սարքերով,

անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:
համապատասխան ձեռնարկներ,
կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Օգտագործվում են կայքեր,
մասնագիտական գրականություն,

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 10 ժամ

**ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱՅԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ և ՓՈՐԱԳՐՈՒՄ ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ,
ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԵՎ ԱԲՍՏՐԱԿՏ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ»**

Մոդուլի դասիչը՝ ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-008

Մոդուլի նպատակը՝

Մոդուլի նպատակն է սովորողներին մոտ զարգացնի կենդանական, բուսական և արևմտական էլեմենտներից կազմված կոմպոզիցիայի կառուցման և փորագրման աշխատանքների կատարման հմտություններ

Մոդուլի տևողությունը՝ 72 ժամ

Տեսական պարապմունք 24 ժամ
Գործնական աշխատանք 48 ժամ

Մուտքային պահանջները՝

Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-001 «Անվտանգություն և վառարանային օգնություններ մոդուլը, ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-002 «Չարդարվեստ: Էսքիզ: Կոմպոզիցիա: Պարզ երկրաչափական և արտոնոմետրիկ կառուցումներ մոդուլը, ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-002 «Չափանշում, գծանշում, նկարի, էսքիզի տեղակայում նախապատրաստված քի վրա մոդուլը, ԱՀ-ԱԱՕ-3-13-001 «Համակարգչային օպերատորություն մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրաքանչյուր ցիտոսանոլոգիայի տեքստի՝

1. 1) պարզաբանել բուսական պատկերներով զարդանախշերի տեսակները և նկարման ձևերը,
- 2) պարզաբանել կենդանի անասինների պատկերներով զարդանախշերի տեսակները և նկարման ձևերը,
- 3) պարզաբանել արևմտական էլեմենտների տեսակները և նկարման ձևերը,
2. Պարզաբանել կենդանական, բուսական և արևմտական պատկերների զարդանախշերից կոմպոզիցիա կառուցելու առանձնահատկությունները և կառուցման ձևերը,
3. Փափուկ քարին նախապատրաստված քի վրա տեղադրել կոմպոզիցիան և մեխանիկական գործիքներով կատարել փորագրում,
4. Կարծր քարին նախապատրաստված քի վրա տեղադրել կոմպոզիցիան և էլեկտրական սարքավորումներով կատարել փորագրում,
5. Կատարել փորագրության հղկման և փայլեցման աշխատանքներ:

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշները հիմնարար կարգապահական հավանություններով:

Ուսումնառության արդյունք 1. 1) պարզաբանել բուսական պատկերներով զարդանախշերի տեսակները և նկարման ձևերը,

2) պարզաբանել կենդանանիների պատկերներով զարդանախշերի տեսակները և նկարման ձևերը,

3) պարզաբանել արստրակտ էլեմենտների տեսակները և նկարման ձևերը,

Կատարման չափանիշներ

1) ճիշտ է պարզաբանում բուսական պատկերներով զարդանախշերի տեսակները և կարողանում է նկարել,

2) ճիշտ է պարզաբանում կենդանանիների պատկերներով զարդանախշերի տեսակները և կարողանում է նկարել,

3) ճիշտ է պարզաբանում արստրակտ էլեմենտների տեսակները և կարողանում է նկարել:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը բուսական, կենդանանիների, արստրակտ պատկերներով զարդանախշերի տեսակների մասին և դրանց նկարման հմտությունը:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինետում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ

Գործնական աշխատանք 9 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2. Պարզաբանել կենդանական, բուսական և արստրակտ պատկերների զարդանախշերից կոմպոզիցիա կառուցելու առանձնահատկությունները և կառուցման ձևերը

Կատարման չափանիշներ:

1) ճիշտ է պարզաբանում բուսական պատկերներով զարդանախշերից կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը և կատարում է այն,

2) ճիշտ է պարզաբանում կենդանանիների պատկերներով զարդանախշերից կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը և կատարում է այն,

3) ճիշտ է պարզաբանում արստրակտ էլեմենտներով կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը և կատարում է այն,

4) ճիշտ է պարզաբանում կենդանական, բուսական և արստրակտ պատկերների զուգակցումից կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը և կատարում է այն:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը բուսական, կենդանիների, արստրակտ պատկերներով զարդանախշերի տեսակներից կոմպոզիցյա կառուցելու ունակությունների, դրանց նկարման հմտությունների մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է խառը էլեմենտներով կոմպոզիցյա կառուցի:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 9 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3. Փափուկ քարի նախապատրաստվածքի վրա տեղադրել կոմպոզիցիան և մեխանիկական գործիքներով կատարել փորագրում

Կատարման չափանիշներ:

- 1) կոմպոզիցիան ճիշտ է տեղադրում նախապատրաստվածքի վրա,
- 2) ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ մուրճը, հատիչները և այլ գործիքները,
- 3) ճիշտ և սահուն է կատարում փորագրումը՝ ըստ նշագծերի:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը նախապատրաստվածքի վրա կոմպոզիցյայի տեղադրման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է փափուկ քարա տեսակների նախապատրաստվածքների վրա կատարի փորագրում ըստ տրված կոմպոզիցյայի

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ
Գործնական աշխատանք 10 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 4. Կարծր քարի նախապատրաստվածքի վրա տեղադրել կոմպոզիցիան և էլեկտրական սարքավորումներով կատարել փորագրում:

Կատարման չափանիշներ

- 1) կոմպոզիցիան ճիշտ է տեղադրում նախապատրաստվածքի վրա,

- 2) ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ էլեկտրական սարքավորումները,
- 3) ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ ավաստի գործիքները,
- 4) ճիշտն սահուն է կատարում փորագրումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը նախապատրաստվածքի վրա կոմպոզիցյայի տեղադրման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է կարծր քարատեսակների նախապատրաստվածքների վրա էլեկտրական գործիքներով կատարի փորագրում ըստ տրված կոմպոզիցյայի:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ
 Գործնական աշխատանք 10 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 5. Կատարել փորագրության հղկման և փայլեցման աշխատանքներ

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է ընտրում սարքավորումը և անհրաժեշտ հղակնյութը,
- 2) ճիշտ է կատարում հղկումը,
- 3) ճիշտ է ընտրում փայլեցման համար անհրաժեշտ գործիքները և փայլանյութը,
- 4) ճիշտ է կատարում փայլեցումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը քարի փորագրվածքի վրա հղկման և փայլեցման ձևերի, օգտագործվող գործիքների, նյութերի մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է էլեկտրական գործիքներով կատարի փորագրվածքի հղկման և փայլեցման աշխատանքները Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ
Գործնական աշխատանք 10 ժամ

ՄՈՂՈՒԼԻԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԲԱՐՁՐԱՔԱՆԴԱԿԻ (ԲԱՐԵԼԻԵՖԻ) ՀԱՄԱՐ ԿՈՄՊՈԶԻՑԻԱՅԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ ԵՎ ՔԱՆԴԱԿՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-009

Մոդուլին պատակը Մոդուլին պատակն է սովորողներին մոտ զարգացնել տարբեր էլեմենտներից կոմպոզիցիայի կառուցման և բարձրաքանակի փորագրման աշխատանքների կատարման հմտություններ:

Մոդուլի տևողությունը՝ 78 ժամ

Տեսական պարապմունք 26 ժամ

Գործնական աշխատանք 52 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԶԿԱ-ՓԳՓ-3-13-001 «Անվտանգություն և վառարանային սարքավորումներ մոդուլը, ԶԿԱ-ՓԳՓ-3-13-002 «Չարդարվեստ: Էսքիզ: Կոմպոզիցիա: Պարզ երկրաչափական և արժանապատիվ կառուցումներ մոդուլը, ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-002 «Չափանշում, գծանշում, նկարի, էսքիզի տեղակայում նախապատրաստվածքի վրա մոդուլը, ԱՀ-ԱԱՕ-3-12-001 «համակարգչային օպերատորություն» մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրաքանչյուր ցիտոսանոզը պետք է՝

1. Պարզաբանել բարձրաքանակի համար բուսական, կենդանական և անասնաբանական կենդանիների և բույսերի տեսակները և նկարման ձևերը,
2. Պարզաբանել կենդանական, բուսական և անասնաբանական կենդանիների և բույսերի կառուցվածքային կոմպոզիցիայի առանձնահատկությունները և կառուցման ձևերը,
3. Փափուկ քարին նախապատրաստված քիվրատեղադրել կոմպոզիցիան և մեխանիկական գործիքներով կատարել փորագրում,
4. Կարծր քարին նախապատրաստված քիվրատեղադրել կոմպոզիցիան և էլեկտրական սարքավորումներով կատարել փորագրում,
5. Կատարել բարձրաքանակի հղկման և փայլեցման աշխատանքներ:

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողական ընդլայնված յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշներ ընդլայնված կարգով կապահովվում են:

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողական ընդլայնված յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշներ ընդլայնված կարգով կապահովվում են:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Պարզաբանել բարձրաքանդակի համար բուսական, կենդանական և աբստրակտ պատկերներով զարդանախշերի տեսակները և նկարման ձևերը:

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում բարձրաքանդակային բուսական էլեմենտների տեսակները և կարողանում է նկարել,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում բարձրաքանդակային կենդանական էլեմենտների տեսակները և կարողանում է նկարել,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում բարձրաքանդակային աբստրակտ էլեմենտների տեսակները և կարողանում է նկարել:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը բուսական, կենդանիների, աբստրակտ պատկերներով բարձրաքանդակների տեսակների մասին և դրանց նկարման հմտությունը:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինետում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՆԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾ ԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ
Գործնական աշխատանք 9 ժամ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2. Պարզաբանել կենդանական, բուսական և աբստրակտ պատկերներով զարդանախշերից կառուցված բարձրաքանդակային կոմպոզիցիայի առանձնահատկությունները և կառուցման ձևերը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում բուսական էլեմենտներով բարձրաքանդակային կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը և կատարում է,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում կենդանական էլեմենտներով բարձրաքանդակային կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը և կատարում է,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում աբստրակտ էլեմենտներով բարձրաքանդակային կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը և կատարում է,
- 4) ճիշտ է պարզաբանում կենդանական, բուսական և աբստրակտ էլեմենտներով բարձրաքանդակային կոմպոզիցիա ստեղծելու հնարավոր ձևերը և կատարում է:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը բուսական, կենդանիների, աբստրակտ պատկերներով

բարձրաքանդակների տեսակներից կոմպոզիցյա կառուցելու ունակությունների, դրանց նկարման հմտությունների մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է խառը էլեմենտներով կոմպոզիցյա կառուցի:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ

Գործնական աշխատանք 9 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 3. Փափուկ քարի նախապատրաստվածքի վրա տեղադրել կոմպոզիցիան և մեխանիկական գործիքներով կատարել փորագրում **Կատարման չափանիշներ**

- 1) կոմպոզիցիան ճիշտ է տեղադրում նախապատրաստվածքի վրա,
- 2) ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ մուրճը հատիչները և այլ գործիքները,
- 3) ճիշտ և սահուն է կատարում փորագրումը՝ ըստ նշագծերի:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը նախապատրաստվածքի վրա բարձրաքանդակ կոմպոզիցյայի տեղադրման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է փափուկ քարա տեսակների նախապատրաստվածքների վրա կատարի փորագրում ըստ տրված կոմպոզիցյայի Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 4 ժամ

Գործնական աշխատանք 10 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 4. Կարծր քարի նախապատրաստվածքի վրա տեղադրել կոմպոզիցիան և էլեկտրական սարքավորումներով կատարել փորագրում:

Կատարման չափանիշներ

- 1) կոմպոզիցիան ճիշտ է տեղադրում նախապատրաստվածքի վրա,

- 2) ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ էլեկտրական սարքավորումները,
- 3 ճիշտ է ընտրում անհրաժեշտ ավնասի գործիքներ,
- 4) ճիշտն սահուն է կատարում փորագրումը՝ ըստ նշագծերի:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը նախապատրաստվածքի վրա բարձրաքանդակ կոմպոզիցյայի տեղադրման ձևերի մասին, և գործնական աշխատանքում կարողանում է կարծր քարատեսակների նախապատրաստվածքների վրա էլեկտրական գործիքներով կատարի փորագրում ըստ տրված կոմպոզիցյայի:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 5 ժամ
 Գործնական աշխատանք 12 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 5. Կատարել բարձրաքանդակի հղկման և փայլեցման աշխատանքներ Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է ընտրում սարքավորումը և անհրաժեշտ հղակնյութը,
- 2) ճիշտ է կատարում հղկումը,
- 3) ճիշտ է ընտրում փայլեցման համար անհրաժեշտ գործիքները և փայլանյութը,
- 4) ճիշտ է կատարում փայլեցումը:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը քարի բարձրաքանդակ կոմպոզիցյայի վրա հղկման և փայլեցման ձևերի, օգտագործվող գործիքների, նյութերի մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է էլեկտրական գործիքներով կատարի փորագրվացքի հղկման և փայլեցման աշխատանքները Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 5 ժամ
Գործնական աշխատանք 12 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԾԱՎԱԼԱՅԻՆ ՔԱՆԴԱԿՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ ՊԼԱՍՏԻԿ ՆՅՈՒԹԵՐԻՑ»

Մոդուլի դասիչը՝ ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-010

Մոդուլին պատակը՝ Մոդուլին պատակն է սովորողներին մոտ զարգացնի ծավալների չափի գացողությունը եվ կարողանա պատրաստի պարզագույն քանդակ պլաստիկ նյութերից:

Մոդուլի տևողությունը՝ 78 ժամ

Տեսական պարապմունք 28 ժամ

Գործնական աշխատանք 50 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԶԿԱ-ՓԳՓ-3-13-002 «Զարդարվեստ: Էսքիզ: Կոմպոզիցիա: Պարզ երկրաչափական և աքսոնոմետրիկ կառուցումներ մոդուլը, ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-002 «Չափանշում, գծանշում, նկարի, էսքիզի տեղակայում նախապատրաստվածքի վրա մոդուլը:

Ուսումնառության արդյունքները

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. Ներկայացնել երկրաչափական ծավալային էլեմենտներից քանդակի կառուցման սկզբունքները, պարզաբանել քանդակի կառուցման համար կարկասի տեղադրման անհրաժեշտությունը և տեղադրման ձևերը, կառուցել երկրաչափական ծավալային էլեմենտներից քանդակ պլաստիկ նյութից,
2. Ներկայացնել ծավալային քանդակի կառուցման սկզբունքները, պարզաբանել պլաստիկ նյութից ծավալային քանդակ կառուցելու համար կարկասի կառուցման անհրաժեշտությունը, կառուցել պարզագույն ծավալային քանդակ պլաստիկ նյութից:

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլը նդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշներ իրավարարման կարգակից պահովումն է:

Ուսումնառության արդյունք 1. Ներկայացնել երկրաչափական ծավալային էլեմենտներից քանդակի կառուցման սկզբունքները, պարզաբանել քանդակի կառուցման համար կարկասի տեղադրման անհրաժեշտությունը և տեղադրման ձևերը, կառուցել երկրաչափական ծավալային էլեմենտներից քանդակ պլաստիկ նյութից

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում երկրաչափական ծավալային էլեմենտներից քանդակի կառուցման սկզբունքները,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում քանդակի կառուցման համար կարկասի տեղադրման անհրաժեշտությունը, տեղադրման ձևերը, և այն կառուցում է,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում ինչպես կառուցել երկրաչափական ծավալային էլեմենտներից քանդակ պլաստիկ նյութից և այն կառուցում է:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը երկրաչափական ծավալային էլեմենտների ցանդակի կառուցման սկզբունքների, կարկասի տեղադրման անհրաժեշտության, տեղադրման ձևերի մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է կառուցել երկրաչափական ծավալային էլեմենտների ցանդակ պլաստիկ նյութից: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշները բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 14 ժամ
Գործնական աշխատանք 25 ժամ

Ուսումնառության արդյունք 2.

Ներկայացնել ծավալային քանդակի կառուցման սկզբունքները, պարզաբանել պլաստիկ նյութից ծավալային քանդակ կառուցելու համար կարկասի կառուցման անհրաժեշտությունը, կառուցել պարզագույն ծավալային քանդակ պլաստիկ նյութից

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում ծավալային քանդակի կառուցման սկզբունքները,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում կարկասի կառուցման անհրաժեշտությունը՝ պլաստիկ նյութից ծավալային քանդակ կառուցելու համար և այն կառուցում է,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում ինչպես կառուցել պարզագույն ծավալային քանդակ պլաստիկ նյութից և այն կառուցում է:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը ծավալային էլեմենտների ցանդակի կառուցման սկզբունքների, կարկասի տեղադրման անհրաժեշտության, տեղադրման ձևերի մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է պլաստիկ նյութից կառուցել ծավալային քանդակ Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշները բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է գծագրության կաբինտում, համակարգչային լսարանում, համապատասխան գործիքներով, սարքերով, արհեստանոցում, դասավանդման, ուսումնառության նյութերի և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով: Օգտագործվում են կայքեր, համապատասխան ձեռնարկներ, մասնագիտական գրականություն, կիրառում են համակարգչային ծրագրեր:

ՈՒՍՈՍՈՒՄՆԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎԱԾԺԱՄԱՔԱՆԱԿ

Տեսական պարապմունք 14 ժամ
Գործնական աշխատանք 25 ժամ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՔԱՆԴԱԿԻ ԿԱՂԱՊԱՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԵՎ ՆՄՈՒՇԻ ՁՈՒԼՈՒՄ>>

Մոդուլի դասիչը՝ ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-011

Մոդուլին պատակը՝ Մոդուլին պատակն է սովորողներին ոտ զարգացնի կաղապարների պատրաստման և նմուշի ձուլման հմտություն

Մոդուլի տևողությունը՝ 44 ժամ

Տեսական պարապմունք 16 ժամ

Գործնական աշխատանք 28 ժամ

Մուտքային պահանջները՝ Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ԶԿԱ-ՓԳՓ-3-13-002 «Զարդարվեստ: Էսքիզ: Կոմպոզիցիա: Պարզ երկրաչափական և աքսոնոմետրիկ կառուցումներն մոդուլը, ԶԿԱ-ՔԳՓ-3-13-002 «Չափանշում, գծանշում, նկարի, էսքիզի տեղակայում նախապատրաստված քի վրա մոդուլը:

ՈՒՍՈՍՈՒՄՆԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է՝

1. Ներկայացնել գիպսով կտորավոր կաղապար պատրաստելու ձևերը, պարզաբանել ճիշտ կաղապար ստանալու համար, պլաստիկ քանդակի մակերեսը առանձին մասերի տարանջատելու հնարավոր տարբերակները,
2. Ներկայացնել պլաստիկ կաղապարների պատրաստելու ձևերը, պարզաբանել պլաստիկ կաղապարի բաժանման գծերի հնարավոր տարբերակները, պլաստիկ կաղապարը ճկուն կարկասով ամրացնելու անհատականությունները և քանդակի հնարավոր ձևերը,
3. Ներկայացնել կաղապարի մեջ, գիպսից մուշի ձուլման ձևերը և առանձին հատկությունները, պարզաբանել կաղապարի մեջ օրգանական խեղճերից և միջնամուշի ձուլման ձևերը և առանձին հատկությունները,

Մոդուլի գնահատման կարգը

Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշները հիմնարար մակարդակի ապահովումն է:

ՈՒՍՈՍՈՒՄՆԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1. Ներկայացնել գիպսով կտորավոր կաղապար պատրաստելու ձևերը, պարզաբանել ճիշտ կաղապար ստանալու համար, պլաստիկ քանդակի մակերեսը առանձին մասերի տարանջատելու հնարավոր տարբերակները

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում գիպսից կտորներով կաղապար պատրաստելու ձևերը,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում, պլաստիկ քանդակի մակերեսը առանձին մասերի տարանջատելու հնարավոր տարբերակները և լավագույն տարբերակը գտնելով այն տարանջատում է և գիպսից պատրաստում աշխատանքային կտորավոր կաղապար,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում գիպսի կաղապարը պնդացնելու տարբերակները և այն կատարում է:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը գիպսով կտորավոր կաղապար պատրաստելու ձևերի, պլաստիկ քանդակի մակերեսը առանձին մասերի տարանջատելու հնարավոր տարբերակներ, գիպսի կաղապարը պնդացնելու տարբերակների մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է պատրաստել կտորավոր կաղապար և այն ամրացնել:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 5 ժամ

Գործնական աշխատանք 8 ժամ

Ուսումնառության Արդյունք 2. Ներկայացնել պլաստիկ կաղապարներ պատրաստելու ձևերը, պարզաբանել պլաստիկ կաղապարի բաժանման գծերի հնարավոր տարբերակները, պլաստիկ կաղապարը ճկուն կարկասով ամրացնելու անձնահատկությունները եվ հնարավոր ձևերը

Կատարման չափանիշներ

- 1) ճիշտ է պարզաբանում պլաստիկ կաղապարներ պատրաստելու ձևերը,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում պլաստիկ կաղապարի բաժանման գծերի հնարավոր տարբերակները,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում պլաստիկ կաղապարը ճկուն կարկասով ամրացնելու առանձնահատկությունները եվ հնարավոր ձևերը,
- 4) կարողանում է պատրաստել պլաստիկ կաղապար:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը պլաստիկ կաղապար պատրաստելու ձևերի, բաժանման գծերի հնարավոր տարբերակների, կարկասով ամրացնելու առանձնահատկությունների և հնարավոր ձևերի մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է պատրաստել պլաստիկ կաղապար:

Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում:

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

Տեսական պարապմունք 6 ժամ

Գործնական աշխատանք 10 ժամ

Ուսումնառության Արդյունք 3. Ներկայացնել կաղապարի մեջ, գիպսից նմուշի ձուլման ձևերը և առանձնահատկությունները, պարզաբանել կաղապարի մեջ օրգանական խեժերից և մոմից նմուշի ձուլման ձևերը և առանձնահատկությունները

Կատարման չափանիշներ

- 1)) ճիշտ է պարզաբանում նմուշի ծուլման առանձնահատկությունները գիպսից և այն ծուլում է,
- 2) ճիշտ է պարզաբանում նմուշի ծուլման առանձնահատկությունները օրգանական խեժերից և այն ծուլում է,
- 3) ճիշտ է պարզաբանում նմուշի ծուլման առանձնահատկությունները մոմից և այն ծուլում է:

Գնահատման միջոցը

Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ստուգվում է իմացությունը պլաստիկ և գիպսի կտորավոր կաղապարի մեջ գիպսից, օրգանական խեժերից, մոմից նմուշի պատրաստելու ձևերի, ծուլման առանձնահատկությունների հնարավոր ձևերի մասին և գործնական աշխատանքում կարողանում է այդ նյութերով ծուլել քանդակ: Արդյունքը համարվում է ձեռք բերված՝ կատարման բոլոր չափանիշների բավարարման դեպքում

Մեթոդաբանություն և նեսուրսներ

Արդյունքի ուսումնասիրումը կատարվում է դասասենյակում և արհեստանոցում, մասնագիտական գրականության ուսումնառության և գործնական պարապմունքների միջոցով, անհատական հանձնարարություններով և ինտերակտիվ մեթոդներով:

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակ

- Տեսական պարապմունք 5 ժամ
- Գործնական աշխատանք 10 ժամ

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ՊԼԱՆԸ

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Առեստավորում ըստ կիսամյակների			Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը (ժամ)				Բաշխումն ըստ կուրսերի և կիսամյակների					
		Քննութ.	Ստուգաքոչ	Կուրս աշխ.	Պարտադիր լսարանային բեռնվածություն				2-րդ կուրս		3-րդ կուրս		4-րդ կուրս	
					Ընդամենը	Այլ թվում			3-րդ կիս 17շաբ.	4-րդ կիս 15շաբ	5-րդ կիս 2աբ	6-րդ կիս 2աբ	7-րդ կիս 2աբ	8-րդ կիս 2աբ
Տեսական ուսուցում	Լաբ. և գործն. աշխ.	Սեմինար												
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ - ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ														
1.	Հայոցլեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		3տ		72	54	18		72					
2.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		4տ		18	14		4		18				
3.	Իրավունքի հիմունքներ		3տ		36	26	6	4	36					
4.	Պատմություն		4տ		36	28		8	36					
5.	Օտարլեզու		3,4տ		60	40	20		36	24				
6.	Ֆիզիկական կուլտուրա		3,4տ		64		64		34	30				
7.	Էկոլոգիայի կանոնադրված ֆտագիտության հիմունքներ		3տ		36	30	6		36					
8.	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		3տ		18	12	6		18					
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					340	204	120	16	268	72				
ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ														
1.	Հաղորդակցություն		3տ		36	18	18		36					
2.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		3տ		36	20	16		36					
3.	Համակարգչային օպերատորություն		3տ		36	12	24		36					
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					108	50	58		108					
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ														
1.	Զարդարվեստ: Էսքիզ: Կոմպոզիցիա: Պարզ երկրաչափական և աքսոնոմետրիկ կառուցումներ		4տ		54	24	30			54				
2.	Զափանշում, գծանշում, նկարի, էսքիզի տեղակայում նախապատրաստվածքի վրա		3տ		36	18	18		36					
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					90	42	48		36	54				
ՀԱՏՈՒԿՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ														
1.	Քարանյութերի հիմնական տեսակների		3տ		36	18	18		36					

	դասակարգումը, հատկությունները և արատները													
2.	Փորագրողի աշխատատեղի նախապատրաստումը, փորագրման և հատման հիմնական գործիքներ, հարմարանքներ	3տ		54	24	30		54						
3.	Քարանյութի նախապատրաստվածքի մշակման աշխատանքներ	3տ		54	18	36		38	16					
4.	Իսառատային և պատճենահանող հաստոցներով աշխատելու սկզբունքները	4տ		54	20	34			54					
5.	Երկրաչափական պատկերներով կոմպոզիցիայի կառուցում և փորագրում	4տ		72	30	42			72					
6.	Կոմպոզիցիայի կառուցում և փորագրում կենդանական, բուսական և արտրակտ պատկերներով	4տ		72	24	48			72					
7.	Բարձրաքանդակի (բարելեֆի) համար կոմպոզիցիայի կառուցում և քանդակում	4տ		78	26	52			78					
8.	Ծավալային քանդակների պատրաստումը պլաստիկ նյութերից	4տ		78	28	50			78					
9.	Քանդակի կաղապարի պատրաստում և նմուշի ձուլում	4տ		44	16	28			44					
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			542	204	338		128	414					
	ԸՆՏՐՈՎԻ			54				54						
	ՊԱՀՈՒՍԱՅԻՆԺԱՄԵՐ ԸՆԴԱՄԵՆԸ			18				18						
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	32		1152				612	540					
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ			100										
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ													
	ՊԵՏԱԿԱՆԱՄՓՈՓԻՉԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ	1												
	Շաբաթվա ժամերի քանակը ԸՆԴԱՄԵՆԸ							36	36					

ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				N	ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐԻ, ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ
1	Վարվելակերպի հիմունքներ				ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐ
2	Ընտանեկան կյանքի նախապատրաստման հիմունքներ			1	Մասնագիտական տեխնոլոգիայի
3				2	Հատուկ մասնագիտական
4				3	Գծագրության
				4	Աշխատանքի անվտանգության
	ՊՐԱԿՏԻԿԱ	Կիսամյակ	Շաբաթ	5	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների
1	Ուսուցման պրակտիկա առանց տեսական ուսուցման	3	3	6	Համակարգիչների
2.	Նախաավարտական արտադրական պրակտիկա	4	4	7	Օտար լեզվի
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		7	8	Քարամշակման
				9	Քարանյութերի
					ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ
				1	Մարզադահլիճ
				2	Մարզահրապարակ
	ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ Ավարտական աշխատանքի կատարում - (Նախաավարտական պրակտիկայի ընթացքում), Ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն				

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

1. Ուսանողների գիտելիքների յուրացման մակարդակը ստուգելու, ինչպես նաև սույն առաջարկներում նշված պարամետրները վերահսկելու նպատակով,
հաստատության սույն ամբիթոզի կանխորհրդի որոշմամբ կարող են անցկացվել առանձին առարկաների /մոդուլների/ ընթացիկ /միջանկյալ/ քննություններ, ստուգարքներ, ստուգողական աշխատանքներ: Ստուգարքներն, այդ թվում՝ տարբերակված, անցկացվում են առարկայի /մոդուլի/ համար սահմանված ժամերի հաշվին: Ըստ առարկաների /մոդուլների/ ստուգողական աշխատանքների թիվը հաստատում է սույն ամբիթոզի կանխորհուրդը: Քննությունների և ստուգարքների անցկացման կարգը սահմանում է ՀՀ կրթության նախարարությունը:
2. Լաբորատոր աշխատանքների, օտար լեզուների, համակարգչային, գործնական, սեմինար, ֆիզիկական կուլտուրայի
, ինչպես նաև սույն ամբիթոզի կանխորհրդի կողմից երաշխավորված առանձին առարկաների /մոդուլների/ գծով սույն կանաչ պարամունքների,
կուրսային նախագծման և արհեստանոցներում արտադրական ուսուցման ժամանակ սույն կանխումբը ընդհատաբար ֆինանսավորման դեպքում կարող է բաժանվել ենթախմբերի՝ յուրաքանչյուրում առնվազն 8 ուսանող՝ ելնելով սույն վոլոնտար կայի /մոդուլի/
յուրա հատկությունից: Համապատասխան միջոցների առկայության պայմաններում սույն կանաչ պարամունքները կարող են անցկացվել առանձին ուսանողների հետ /անհատական պարամունքներ, ուսուցման անհատական ստեղծագործական ձևեր և այլն/: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ առանձին առարկաների /մոդուլների/ տեսական դասընթացը կարող է կազմակերպվել ինքնաբերական պարամունքի ձևով: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշումներն ու երաշխավորությունները սույն կանաչ տարվա սկզբում քննարկում է հաստատության խորհուրդը, հաստատում՝ տնօրենը:
3. Նախասիրական առարկաները, դրանց ծավալը և ուսուցման ժամկետը, բայց ոչ ավելի, քան շաբաթը 4 ժամ, որոշում է հաստատությունը: Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների կողմից ներկայացված
նախասիրական առարկաների ծրագիրը հաստատում է հաստատության սույն ամբիթոզի կանխորհուրդը:
4. Ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայական ծրագրով նախատեսված նյութերը կարող է իրացվել նաև արտասույն կանաչ պարամունքների տարբեր ձևերով՝ մարզական ակումբներում, սեկցիաներում, խմբակներում:
5. Ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ելնելով տեղական պայմաններից, կարելի է փոփոխել՝ պարտադիր պահպանելով տեսական և գործնական ուսուցման,
մոդուլների ամփոփման, պրակտիկայի, արձակուրդի
ընդհանուր սկզբունքները:
6. Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների ներկայացրած խորհրդատվությունների անցկացման ձևը հաստատում է սույն ամբիթոզի կանխորհուրդը:
7. Պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հանձնարարված փաստաթղթերի սույն ամբիթոզում ընդհատարվում է համապատասխան առարկաների ժամերի հաշվին:
8. Պահուստային ժամերը տնօրինում է հաստատությունը՝ ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ՝ ՀՀ կրթության նախարարության սահմանված կարգի պահանջներին համապատասխան:
9. Ուսումնական պրակտիկան կարող է անցկացվել կենտրոնացված, կամ տեսական պարամունքների հետ աջորդաբար՝ պահպանելով պլանով նախատեսված ժամաքանակը: Պրակտիկայի անցկացման ժամկետը կարելի է տեղաշարժել սույն կանաչ տարվա նույն կիսամյակի ընթացքում: Պրակտիկայի յուրաքանչյուր ձևավորում է հաշվետվությամբ՝ գնահատումով:
10. Նախաավարտական պրակտիկան անցկացվում է կենտրոնացված կարգով, ուսումնական պլանով նախատեսված ժամկետներում:
11. Հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ստեղծել լրացուցիչ կաբինետներ, մասնագիտացված լսարաններ: